

Høringssvar fra DN Assens vedrørende

Ansøgning om husdyrgodkendelse - Tøjstedvej 5, 5683 Haarby

Høringsfrist 20. august 2026 til landbrug@assens.dk

Indhold

1. Midlertidigt stop for udvidelser af svinebrug på vej.....	1
2. Flyt kompetenceområdet til kommunalbestyrelsen	2
3. Sagsspecifikke data	2
4. Fremsikring af husdyrbrug.....	3
5. Assens Kommunes rolle.....	3
6. Vedr. ammoniakfølsom natur og baggrundsbelastning	4
7. Vedr. hydrologiske forbindelser.....	5
8. Vedr. manglende gennemsigthed i - og begrundelse for - OML-beregningerne.	5
9. Vedr. skærpede BAT-krav	5
10. Vedr. tomme stalde i landzone	6
11. Vedr. afstand til skel og beskyttede diger	6
12. Vedr. opsættende virkning	7

1. Midlertidigt stop for udvidelser af svinebrug på vej

DN Assens mener at Assens Kommune bør sætte alle ammoniak-belastende godkendelser på hold - indtil Assens Kommune har et overblik over, hvordan man kommer i mål med den grønne trepart.

En udvidelse af svinebruget på Tøjstedvej 5 går dermed direkte imod regeringens politik og samfundsudvikling - det gavner næppe Assens Kommunes goodwill at give tilladelser til flere svin for nærværende - og måske skulle Assens Kommune benytte lejligheden til at skærpe kravene - ligesom kommuner, der virkelig går ind i den grønne omstilling - dermed kunne Assens Kommune også prøve noget nyt: at ansøge klager til Miljø- og Fødevarerklagenævnet!

Inden for de seneste få uger har Danish Crown sænket afregningsprisen på grisekød flere gange. Ki-loprisen er nu omkring 7 kroner. Flere større so-besætninger reducerer deres so-bestand med 10 % for at skabe bedre balance mellem udbud og efterspørgsel på lidt længere sigt. Danish Crown siger til DR den 17. juli 2026, at der er for mange grise i Danmark.

Følgende udtalelse fra Miljøkonsekvensrapporten side 6 bør kommunen spørge mere ind til:

"Men for at fremtidssikre ejendommen og virksomheden i forhold til dyrevelfærdsmæssige krav og afsætning, ønskes full line produktion. Denne investering skal forrentes ved en udvidelse af produktionen, så det samlede anlæg udnyttes optimalt."

- hvad udnyttes ikke optimalt? Hvor ser man ønsket om full line produktion i ansøgningen?

2. Flyt kompetenceområdet til kommunalbestyrelsen

DN Assens mener, at kommunalbestyrelsen bør tage kompetenceområdet til sig, således at alle husdyrgodkendelser/kvælstofpåvirkende godkendelser behandles i MT-udvalget.

Ved at flytte kompetenceområdet for en periode - sikrer man at "som vi plejer" sættes ud af spillet og at kommunalpolitikkerne, der har fingrene på den politiske puls i forhold til, hvor det ganske danske land går hen i denne brydningstid, sikrer at Assens Kommune er med i front.

3. Sagsspecifikke data

Udvikling produktionsareal:

2018: 889 m² svinebrug

2019: godkendelse til i alt 4362 m²

2026: der ansøges om godkendelse til 8.805 m² (dvs. en fordobling af produktionsarealet)

Udvikling ammoniakemission:

2018: 546,9 kg NH₃-N/år

2019: godkendt til 5.467,7 kg NH₃-N/år

2026: der ansøges om godkendelse til 10.969,7 kg NH₃-N/år

Andre forhold, der bør undersøges:

1. Afstand til skel overholdes ikke.
2. Beskyttet dige er ødelagt/fjernet - tidligere godkendelse til midlertidigt digebrud? (se også MFKN sag 25/01650)
3. Der køres gylle til en anden adresse - ingen adresse opgives - dermed uklart om miljøregler overholdes - herunder ammoniakemission fra gyllebeholder på anden adresse.
4. Der bruges ca. 4000 m³ gylle på ejendommens marker - hvor bliver de yderligere 21.000 m³ af?
5. Er der tale om meget afvigende ventilationsforhold ifm. at FMK erstattes med OML? (se MFKN-afgørelse, sag 20/13333)
6. Hvor ses beregningerne for 68%-teknologiens manglende rentabilitet?

DN Assens konstaterer at svineproduktionen i Danmark pt. ikke er rentabel - dermed vil ingen miljøtiltag virke rentable!

DN Assens mener *ikke* der kan gives tilladelse til denne udvidelse:

Vi er nu forbi den tid, hvor der ved udvidelser at større svinebrug, skal tages hensyn til landmændene og økonomisk proportionalitet - for med faldende priser og indkomst forsøger landmændene alligevel at investere sig ud af problemerne - mange, mange millioner af kroner er de klar til at putte i projekterne, men lige det sidste - bedre løsninger for miljø og natur - der trækkes et økonomisk proportionalitetsprincip.

4. Fremsikring af husdyrbrug

Assens Kommune bør sikre at godkendelser til udvidelser mødes med et 0-emmissionskrav, så emissionerne ikke kommer over husdyrbrugets niveau i nu-driften (her jf. godkendelse i 2019).

Der bør før godkendelse forlanges en uddybende rapport indeholdende fx:

- Kritisk gennemgang og analyse af:
 - fysiske forhold vedr. selve staldene fx slid/vedligehold
 - beregninger af produktionsarealet
 - kritisk indkig i dyrevelfærd, dødelighed mm.
 - gyllebeholdere og overdækning, slid/vedligehold, også de alternative gyllebeholdere på andre ejendomme.
- Kritisk gennemgang af nuværende reducerende tiltag:
 - analyse af ventilationsforhold herunder slid/vedligehold/rengøring
 - gennemgang af gyllekøling, HYP mm. - herunder graden af gyllekøling og driftstider
 - gennemgang af varmekilder
 - om de nuværende tiltag kører optimalt og i.f.t. tidligere godkendelser.
- Analyse af hvordan det fremtidige samlede anlæg opnår ammoniakemission, der ikke overstiger nu-driften:
 - hvordan de nye stalde skal bygges for at integrere bedre teknologier (fx 68%-løsningen) og hvordan nye og gamle stalde fremtidssikres i.f.t. kommende miljøtiltag.
 - Der bør laves økonomiske beregninger på merudgifter, tilskudsmuligheder mm. - og som også indeholder grundig analyse ind i det samlede anlægs optimering for at opnå 0-emission-forøgelse ift. nu-driften - så det ikke blot er udtalelser om at det er meget dyrere.

5. Assens Kommunes rolle

Med DN Assens mange klager til Nævnenes Hus i 2026, så mener vi det er inden for almindelig ordentlighed også at tage dette punkt med:

DN Assens forventer følgende af Assens Kommune:

1. At kommunen forholder sig kritisk, undersøgende og spørgende til ansøgningsmaterialet
 - a. At kommunen efterprøver beregningerne.
 - b. At kommunen ser ind i omkringliggende naturområder, baggrundsbelastninger, vandopland, hydrologiske forbindelser, Grønt Danmarkskort, udtagninger og potentielle udtagninger i treparten, Fast-Track-områder og Fast-track-områder, der er på vej, vandkvalitet, årstids-naturvurderinger (også over flere år, hvis et år er atypisk.....)
 - c. At kommunen kigger ind i fremtidssikring af fx selve nybyggeriet således at selve byggeriet ikke i sig selv hindrer bedre teknologier.
 - d. At kommunen stiller skærpede krav til teknologier, der ikke kører 24/7/365.
2. At alle afgørelser lever op til forvaltningsloven/ombudsmandens krav om gennemsigtighed
 - a. herunder henvisning (i fodnoter) til love, bekendtgørelser, praksis.
 - b. herunder at dele viden om Orienteringer fra Nævnenes Hus
 - c. dele viden om afgørelser, der går imod kommunen som fx Tommerup-afgørelsen (MFKN sags nr. 20/06875)

3. At kommunen har fokus på, at konsekvenszonen er en administrativ lugtgenegrænse og ikke en ydre grænse for hvilke naturområder, der skal vurderes.
4. At kommunen gør det helt klokkeklart i afgørelser, at hvis der er forskel på afgørelsen og ansøgningsmaterialet - så er det kommunens afgørelsen og vilkår, der er gældende.
5. At kommunen ikke ændrer på fastsatte vilkår ved ansøgers henvendelse efter afgørelsen uden at der ligger en afgørelse eller dispensation, der kan påklages.
6. At der ikke gives dispensation, med begrundelsen værdispild, når vilkår er massivt overskredet.
7. At filer navngives i overensstemmelse med indholdet (også i pdf-fanerne).
8. At kommunale dokumenter datasættes.
9. At medarbejdere er opmærksomme på, at når man bygger en godkendelse op om en tidligere godkendelse - så tager man en gammel kultur for godkendelser med ind i en ny godkendelse.
10. At Assens Kommune omtaler høringssvar - og vedlægger dem som bilag ved orienteringer af MT-udvalget - så både kommunalbestyrelsen og offentligheden har adgang.

6. Vedr. ammoniakfølsom natur og baggrundsbelastning

Citat fra mange nylige godkendelser: *"Kategori 3-natur. Afskæringskriteriet til kategori 3-natur er således, at kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha."*

- det er ikke helt korrekt, da omdrejningspunktet er at ikke må gøre væsentlig skade.

Kommunen skal derfor:

1. først - og over 1-2 år afhængig af vejret - lave besigtigelser af særlig grundighed.
2. derefter fastsættes de individuelle tålegrænser.
3. hvis tålegrænsen allerede ligger under baggrundsbelastningen, så bør der heller ikke tilføres 0,1 kg N/ha pr. år.

DN Assens forventer, at Assens Kommune forholder sig kritisk og undersøgende til, om alle omkringliggende naturtyper er vurderet.

"§§ 22-25

*Det generelle beskyttelsesniveau, som sikres gennem kommunens og de heri foretagne vurderinger og fastsatte vilkår, fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25. Heraf fremgår det, at kommunen **ikke må godkende** eller tillade etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug, hvis husdyrbruget med det ansøgte kan indebære **væsentlig** virkning på miljøet. Virkningen anses i alle tilfælde for væsentlig, hvis beskyttelsesniveauerne for ammoniak og lugt, der er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 26-34 og bilag 3 ikke kan overholdes."*

Kilde: vejledningen til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kapitel 13, indledningen, Link [HER](#)

Dermed kunne der være lagt op til en diskussion af "væsentlig", men....

*Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at den manglende konkrete vurdering af skovens tålegrænseinterval medfører, at den påklagede afgørelse lider af **en væsentlig retlig mangel**. Nævnet har i sin vurdering særligt lagt vægt på, at fastsættelsen af tålegrænsen er afgørende for vurderingen af, hvorvidt det ansøgte projekt vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af skovområdet, herunder om påvirkningen vil medføre en væsentlig risiko for tilstandsændring af skoven. Det er derfor, uden en fastsættelse af tålegrænsen, ikke muligt at vurdere, hvorvidt beskyttelsesniveauet for ammoniak kan overholdes, og dermed om det ansøgte vil indebære en væsentlig virkning på miljøet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens*

Kilde: afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet 24. september 2021, Link [HER](#)

I ovennævnte afgørelse var Assens Kommune påklagede. Nævnet *fastslog*, at kommunen *skal* foretage en konkret vurdering af ammoniakfølsomheden i gamle skove, herunder bl.a. skovenes naturtilstand, årstidsobservationer og fastlagte tålegrænser. Afgørelsen giver meget klare beskrivelser.

7. Vedr. hydrologiske forbindelser.

Citat fra sag 26/5382 vedr. vådområde: *"Projektet ligger ikke i et Natura 2000-område, men har afstrømning til Natura 2000-område nr. 112 Lillebælt. Det vurderes, at projektet vil have en positiv effekt på området, da kvælstoftilførslen reduceres"*.

"Den form for luftforurening, der for tiden har størst betydning for den danske natur, er nedfaldet af atmosfærisk kvælstof i form af ammoniak, ammonium og andre kvælstofforbindelser. Det vurderes at over 50% af de danske naturområder modtager mere kvælstof end de kan tåle".
Kilde: Institut for Miljøvidenskab, 8/5-2025, AAU, Link HER også om fx *våd og tørdeposition*

8. Vedr. manglende gennemsigthed i - og begrundelse for - OML-beregningerne.

DN Assens har kigget ind i reglerne om konkret OML-beregning. Det følger af BEK nr. 1089, bilag 3, at en konkret OML-beregning generelt kan erstatte Miljøstyrelsens lugtmodel, mens der gælder særlige krav ved erstatning af FMK-modellen.

Til Tøjstedvej 3 er FMK ikke overholdt. Dermed er der krav om meget afvigende ventilationsforhold i forhold til almindelig praksis.

Den almindelige gennemsigthed, fastsat af forvaltningsloven, gælder muligvis ikke de rådgivere, der sidder med OML beregningerne. DN Assens forventer derfor, at Assens Kommune forholder sig kritisk og efterprøvende til OML-beregningens forudsætninger samt, hvordan de tekniske forudsætninger sikres gennem vilkår - med gennemsigthed jf. forvaltningsloven.

DN Assens bemærker også (efter kig i helpdesk og praksis), at gyllekøling og hyppig tømning er gode reducerende greb, men at deres brug er svære at kontrollere efter en evt. godkendelse bl.a. fordi systemerne ikke kører konstant.

Derfor bør Assens Kommune stille yderligere vilkår vedr. timetæller, datalog, servicelog og for HYP: logbog over udslusninger, der sikrer, at fx lugt og ammoniakemission ikke svinger op (slukket) og ned (tændt).

9. Vedr. skærpede BAT-krav

DN Assens mener, at udvidelse af et husdyrbrug ikke behøver at medføre øget ammoniakemission. Det ses igen og igen, at når *Ny lugtgeneberegning* eller *FMK* ikke lever op til afstandskrav til omboende m.m., så tager man OML i brug - fx ved at ændre på placeringen af ventilationsafkast.

En ændret placering af ventilationsafkast ændrer ikke mængden af ammoniakemission - det ændrer blot ved, om det fortyndes nok inden det rammer den geneafstand, der fremgik af husdyrgodkendelse.dk

DN Assens opfordrer hermed Assens Kommune til at kigge ind i, om de ansøgte BAT-løsninger er tilstrækkelige - både nu - og med de ændringer der kommer.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen giver mulighed for at stille skærpede vilkår, og der findes i dag teknologier, som reducerer ammoniakemission væsentligt mere end de teknologier, der indgår i ansøgningen - bl.a. den 68%-teknologi, som ansøger afviser.

Og hvis Assens Kommune ikke vil stille yderlige vilkår vedr. ammoniakreduktionsteknologi, så at man i det mindste kigger ind i, hvad der kræves af bygningerne for at kunne installere 68%-teknologien i de ny-ansøgte svinestalde - så har kommunen fremtidssikret byggeriet på den front.

Det er derfor et politisk valg, hvilket ambitionsniveau kommunen ønsker at lægge til grund for udvidelser af husdyrbrug - og herunder ambitionsniveauet vedr. natur og miljø.

10. Vedr. tomme stalde i landzone

DN Assens mener, at bygninger til erhvervsmæssigt husdyrhold skal følges af vilkår om nedrivning, når bygninger ikke længere bruges til erhvervsmæssigt husdyrhold - der står allerede alt for mange forladte stalde i Assens Kommune.

Vilkåret bør indeholde tilbageføring af området til tilstanden før byggeriet. Det skal derfor ikke være muligt at opnå dispensation for vilkåret ved at bruge staldene til opbevaring af maskiner, vinteropbevaring af campingvogne o. lign.

Desuden bør der stilles vilkår om "en ny stald op" kræver "en gammel stald ned". Vi ser et behov for en skrotningsordning i lighed med den, som blev indført for opsætning af nye vindmøller, fordi de staldbygninger, som opføres i dag, påvirker landskabet negativt og derved taber vi alle værdi.

11. Vedr. afstand til skel og beskyttede diger

Vi ser i miljøkonsekvensrapporten at afstanden til skel for det ansøgte byggeri ikke overholdes to steder. Kravet er 30 meter til skel - her er planlagt 6 meter til skelpunkt 2 og 20 meter til skelpunkt 1. DN Assens finder dette uacceptabelt.

Ny smågrisestald ligger desuden meget tæt på beskyttet dige og kommunen bør stille afstandskrav ift. maskiner mm i forbindelse med et eventuelt byggeri.

DN Assens ser på luftfotos fra 2009, at der må være givet en kommunal tilladelse til digebrud - og de følges altid af krav om genoprettelse - diget mod vest er på at langt stykke helt væk ud mod vejen og det er fortsat væk.

DN Assens forventer at det brudte dige enten genoprettes eller der laves en afgørelse, der kan påklages.

12. Vedr. opsættende virkning

DN Assens er opmærksom på, at en husdyrbrugsudvidelse ikke har opsættende virkning, imens klagesagen behandles ved Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

DN Assens forstår værdispild som det der opstår, når man ikke venter på en endelig afgørelse. En eventuel igangsættelse af projektet inden en endelig afgørelse sker på ansøgers egen risiko.

Igangsættelse før en endelig afgørelse indebærer dermed, at beslutningstageren accepterer risikoen for værdispild - *bevidste handlinger* bør aldrig imødegås med kommunale dispensationer.

DN Assens mener ikke, der kan gives godkendelse til denne udvidelse.

Med venlig hilsen

På vegne af DN Assens

Jannik Jakobsen

Bestyrelsesmedlem med sagsmandat

assens@dn.dk